

Sentit d'estat

written by Santiago Espot | 12 de juny de 2017

Què és un estat? Els catalans parlem de tenir-ne un sense saber exactament el poder que se'n pot desprendre. Possiblement perquè intuïm que ha de tenir capacitat coercitiva i això no ens fa gaire gràcia. Reconequem-ho: els estats mai no han tingut bona premsa, ni aquí ni enlloc. No és casualitat que Schopenhauer el descrivís amb aquesta cruesa: "L'estat no és res més que un morrió que té per objecte tornar inofensiu un animal carnisser: l'home. I fer-ho de manera que tingui l'aspecte d'un herbívor".

Hi ha personatges que, per ells sols, tenen la capacitat de representar l'estat més enllà d'una forma nominal. És la màxima expressió de tenir això que anomenem "sentit d'estat". Així, Charles De Gaulle, sense arribar a dir allò tan absolutista de Lluís XIV de "L'Etat c'est moi", l'encarnava i congriava tot sol la *grandeur* de França i li donava un sentit. A les seves memòries, ja només a les primeres pàgines, podem sospitar d'on li venia quan reconeix que la seva mare li va inculcar dues coses de ben petit: l'amor a Déu i l'amor a França.

Però parlar de sentit d'estat sense tenir present el sentit d'autoritat és com parlar de res. A Catalunya, com que fa anys i panys que no exercim l'autoritat, ens perdem a l'hora de saber-ne els ressorts. Si, a més, la poca que tenim no la sabem aprofitar el més probable és que no anem més enllà de la imatge d'un "delegado de provincias", que és el que molt sovint es desprèn de la imatge que projecten els nostres dirigents per molt adjectiu de "sobiranista" amb el qual es facin acompanyar. Per aquesta raó, costa tant de trobar entre nosaltres qui tingui sentit de l'autoritat que, al capdavall, és l'embrió del sentit d'estat.

De fet, generalment, manar està mal vist entre els catalans

perquè l'associem a l'autoritarisme. Han estat molts anys de patir l'"orden y mando", i ara tot allò que desprengui un aire de fermesa en l'acció de dirigir ho veiem com una expressió totalitària o de patriarcat, en paraules de l'esquerra més tronada. Sense entendre els mecanismes i els ressorts que mouen la direcció política sempre serem governats per un poder estranger. I mentre pensem que exercir el comandament s'ha fer amb l'estil del monitor d'esplai viurem eternament en l'infantilisme polític.

Fa unes setmanes vaig ser el convidat d'un sopar-tertúlia que es fa mensualment a Barcelona. Precisament una de les primeres preguntes que em van fer era si creia que els catalans tenim sentit d'estat. La meva resposta ve ser que per respondre'ns tots plegats amb sinceritat, primer de tot, calia preguntar-nos si estaríem disposats a justificar coses desagradables per protegir el nostre futur estat. Un breu silenci col·lectiu va ser la rèplica a les meves paraules. Desenganyem-nos. Parlar de tenir o no sentit d'estat no té gaire substància si no estem disposats a utilitzar tota la força que es desprèn de les seves estructures. Que a l'estat català independent no li caldrà fer aquestes coses? No siguem cànids i reconeguem que tots els estats (fins i tot els teòricament més pulcres) no tenen manies de fer el que calgui per assegurar la seva pervivència. Tenir sentit d'estat no és només una qüestió formal i d'aparences. També, ens agradi o no, es forma a base de fer coses que fan França, Alemanya o els EEUU i que no són gens simpàtiques.